

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Tot sopant, mentre atacava un plat de trumfes escalivades, la Carlina es mostrava estranyament inquieta. En comptes de cruspir-se tranquil·lament les peles de trumfa, cada dos per tres aixecava el bec de terra, estirant el coll tan llarg com era, com si escoltés un perill. Llavors no en va fer cabal. Fins al cap d'uns dies, recordant fredament aquella última nit de tranquil·litat al feixanc, no va relacionar el comportament de l'animal amb el preludi del cataclisme. Així i tot, poc hi hagués guanyat de pre-veure-ho, perquè tampoc no l'hagués pogut evitar.

Feia poc que s'havia ficat al llit, quan els parrups insistents de l'animal van arrencar-lo del primer son. En encendre l'espelma, va veure la Carlina amb la pota de boix al bec. «Grugrú, grugrú, lliga'm la pota, de pressa, de pressa, que vull sortir a fora.» Va acoblar l'estaca al monyó del genoll, quatre voltes amb la veta de cànem, una llaçada i vés, Carlina, vés on vulguis i no m'emprenyis més aquesta nit. Va seguir l'animal fins a l'entrada. A fora continuava bufant el fogony, un vent tebi procedent de les terres baixes de darrere les muntanyes de migdia, que d'uns dies ençà li duia les primeres flaires de primavera. Se sentien de tant en tant breus espetecs cap a la banda del Porxo, pedres petites que s'esllavissaven des dels relleixos de la penya, potser de la mateixa carena. Anem a dormir, Carlina, només és el vent.

Encara no havia arribat al jaç, quan es va sentir una estampida impressionant, que li féu caure l'espelma i sacsejà les parets i el sostre de ca l'Espluga com si la muntanya sencera s'anés a ensorrar. Instintivament va córrer a refugiar-se cap a dins. No va gosar encendre de nou l'espelma. Quan feia una mica que s'havia espassat l'últim retrò, va abandonar l'amagatall i caminà a les palpentes fins a l'entrada, enfosquida per la polseguera i empudegada de ferum de sofre, el mateix tuf que se sentia quan s'estimbava una roca, però multiplicat per mil.

La claror de la lluna, la lluna minvant de la passada Pasqua, va mostrar-li la magnitud del desastre: l'espluga del Porxo, el canal de reg, la feixa del Romerar, tot havia desaparegut sota una muntanya de roques. La pudor de sofre era tan intensa que, en apropar-s'hi, hagué de tapar-se el nas amb el mocador. El volum de l'ensulsiada disminuïa a mesura que havia avançat costa avall, de manera que la part més baixa, entre el marge del Romerar i la Muralla, havia quedat lliure de roques. Va anar vorejant fins a baix de tot. La barraca de l'Eixida plantava intacta, lleugerament retirada de l'eix de l'allau, cap a la part de Rocallisa. En girar-se cap a Rocalta va poder albirar, a pesar de la foscor, que un pany extens de l'espadat s'havia després de la penya a l'indret del Niu de l'Àliga: tant aquest com la balconada que el sostenia havien desaparegut. Del poble pujaven veus, en algunes cases havien encès els llums.

Pep COLL. *El salvatge dels Pirineus*. Barcelona: Fundació Caixa Sabadell i Edicions 62, 2006, p. 265-266

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La Carlina era un gos.	☐	☐
b) El protagonista es va poder refugiar dins de casa.	☐	☐
c) El vent havia provocat l'allau de neu.	☐	☐
d) La lluna era plena quan va passar l'accident.	☐	☐
e) La pudor de sofre provenia de les roques.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Menjar-se amb delit*:
  - b) *Esclats, esclafits*:
  - c) *Palpant sense llum*:
  - d) *Entreveure, veure de lluny*:
  - e) *Mogué, agità*:
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «no va relacionar el comportament de l'animal amb el preludi del cataclisme. Així i tot, poc hi hagués guanyat de preveure-ho, perquè tampoc no l'hagués pogut evitar»:
  - b) «l'espluga del Porxo, el canal de reg, la feixa del Romerar, tot havia desaparegut sota una muntanya de roques. La pudor de sofre era tan intensa que, en apropar-s'**hi**, hagué de tapar-se el nas amb el mocador»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, com va reaccionar la Carlina davant la imminència de l'esfondrament. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és Amadeu Riera i quina relació té amb Teresa Goday a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La novel·la <i>Mirall trencat</i> està estructurada en quatre parts.	☐	☐
b) Joaquim Bergadà presentà Teresa Goday a Salvador Valldaura.	☐	☐
c) Eladi Farriols va regalar a Armanda Valls un braçalet.	☐	☐
d) Salvador Valldaura va conèixer a Viena una violoncellista que es deia Bàrbara.	☐	☐
e) La rata simbolitza la decadència de la família, la mort i la destrucció.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La Marta no va viure mai a Barcelona.	☐	☐
b) <i>Terra baixa</i> mostra les desigualtats socials i econòmiques de l'època.	☐	☐
c) La Nuri, amb el seu comportament, traeix en Manelic.	☐	☐
d) La Marta tenia catorze anys quan va morir la seva mare.	☐	☐
e) Després de la mort d'en Sebastià, la Marta i en Manelic han de romandre a la Terra Baixa.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Feia poc que s'havia ficat al llit, quan els parrups insistents de l'animal van arrencar-lo del primer son. En encendre l'espelma, va veure la Carlina amb la pota de boix al bec. "Grugrú, grugrú, lliga'm la pota, de pressa, de pressa, que vull sortir a fora". Va acoblar l'estaca al monyó del genoll, quatre voltes amb la veta de cànem, una llaçada i vés, Carlina, vés on vulguis i no m'emprenyis més aquesta nit. Va seguir l'animal fins a l'entrada. A fora continuava bufant el fogony, un vent tebi procedent de les terres baixes de darrere les muntanyes de migdia, que d'uns dies ençà li duia les primeres flaires de primavera. Se sentien de tant en tant breus espetecs cap a la banda del Porxo, pedres petites que s'esllavissaven des dels relleixos de la penya, potser de la mateixa carena. Anem a dormir, Carlina, només és el vent.»

- 2.2.** El text descriu una ensulsiada que té lloc en un poble de muntanya. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què feu conjectures sobre les causes de l'esfondrada i les conseqüències que tingué per al poble. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Al Pedro li és igual que passin un, dos o catorze nens per davant. Està ajagut al sol i el seu aspecte amb prou feines conserva traces del poderós rinoceront africà que va ser un dia. Sembla fart de tot i resignat a continuar així el que li quedi de vida. A uns metres, la Yoyo, la Susi i la Bully —tres elefantes ancianes— comparteixen un espai tancat de 1.600 metres quadrats i es balancegen de tant en tant sobre si mateixes, cosa que els experts denominen *estereotípies*, una mena de tics provocats per la vida en captivitat. La imatge es podria utilitzar per criticar la vida dels animals d'un zoo i la seva, sovint, trista aparença. Si n'expliquem la història, tanmateix, també serviria per col·locar-se al cantó oposat en el complex debat que recorre el món sobre el futur dels zoològics. Uns recintes que reben la visita de 700 milions de persones cada any (12 milions a Espanya), però el sentit dels quals i el benestar dels més de 3,5 milions d'animals a tot el món (segons dades del sistema de comptabilització Zims) que contenen es qüestionen cada vegada amb més freqüència.

La realitat és que les elefantes es balancegen així perquè van arribar al zoo després de passar anys en un circ on se les maltractava i se les confinava en espais hiperreduïts. Igual que el rinoceront blanc, que ja té més de quaranta anys. Cap d'aquests animals no es reproduirà. Reben cures durant el dia i, també, durant moltes nits en què els cuidadors es queden amb ells, explica passejant Pep Xarles, que fa més de trenta anys que atén els animals al Zoo de Barcelona. Com a la resta de treballadors, li costa entendre que es pugui qüestionar la seva feina i la tasca del zoològic. Accepten, tanmateix, que aquests llocs, sorgits entre els segles XVIII i XIX, profundament lligats al colonialisme i al descobriment de nous mons, han de continuar evolucionant. La qüestió és cap a on.

Grans experts, com el primatòleg i especialista en conducta animal Frans de Waal, distingeixen diferents tipus de zoològics, però no tenen cap dubte sobre la utilitat dels considerats «bons». «Els que no compleixen els estàndards perquè són petits, tenen massa interacció amb el públic o fan poc esforç pedagògic s'han de tancar. Però els bons zoos tenen un lloc a totes les ciutats. Apropen la naturalesa als nens i els eduquen sobre els animals exòtics molt millor que qualsevol vídeo.» Però des de la perspectiva animalista continua sent insuficient.

Més enllà de les irrefutables qüestions ètiques que planteja la vida en captivitat d'animals salvatges, els matisos obliguen a demanar-se si cada exemplar criat o cuidat en un zoo pateix o té una vida pitjor que la que tindria en el seu entorn natural. No hi ha dubte que hi ha espècies que s'adapten millor als zoos, com els primats babuïns, indiquen els experts. «No hi ha cap evidència que siguin menys feliços», afirma De Waal. Però, i animals com els tigres, les orques o els elefants? «Aquí la longevitat», afirma aquest científic, «podria constituir una unitat de mesura». La majoria de primats viu més temps si estan en captivitat que en llibertat, però en el cas de les orques i els elefants no és tan clar i hi ha estudis que es contradiuen. Al final, segons es desprèn d'aquests estudis, l'aportació científica i pedagògica del projecte és, de moment, l'única manera de mesurar-ne la conveniència.

Adaptació feta a partir del text de Daniel VERDÚ.

«Tanquem tots els zoològics?». *El País* [en línia] (28 setembre 2016)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La causa inicial de les estereotípies de les elefantes velles és que es troben en captivitat al zoològic.	☐	☐
b) Totes les espècies tenen moltes dificultats per a adaptar-se als zoològics.	☐	☐
c) La creació dels zoològics és una conseqüència del colonialisme.	☐	☐
d) Segons els experts, els zoològics que no compleixen els estàndards de benestar dels animals s'haurien de tancar.	☐	☐
e) Els animalistes consideren que el valor pedagògic dels zoològics no és un motiu suficient per a justificar-ne l'existència.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Senyals, rastres:*
  - b) *Imperialisme:*
  - c) *Interrelació:*
  - d) *Vellesa, senectut:*
  - e) *Innegables, indubtables:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «La imatge es podria utilitzar per criticar la vida dels animals d'un zoo i la seva, sovint, trista aparença. Si **n**'expliquem la història, tanmateix, també serviria per col·locar-se al cantó oposat en el complex debat que recorre el món sobre el futur dels zoològics»:
  - b) «Apropen la naturalesa als nens i **els** eduquen sobre els animals exòtics molt millor que qualsevol vídeo»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, per què els treballadors del Zoològic de Barcelona no entenen que es pugui qüestionar la seva feina i la tasca que es desenvolupa en el recinte. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és en Xeixa i quin paper fa a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader   Fals

a) <i>Mirall trencat</i> relata el naixement, el declivi i l'aniquilació d'una família de Girona.	☐	☐
b) Teresa Goday repudià el fill que tingué amb Miquel Masdéu i no el va voler veure mai.	☐	☐
c) Nicolau Rovira comprà un fermall a Teresa Goday.	☐	☐
d) Eladi Farriols treballava de botiguer.	☐	☐
e) En Jaume va ser el primer fill de la Sofia i l'Eladi.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader   Fals

a) La Marta és l'antagonista de l'obra.	☐	☐
b) La Nuri és l'única que dona suport a en Manelic.	☐	☐
c) La Marta, des de l'inici de l'obra, es vol casar amb en Manelic.	☐	☐
d) A la Terra Alta, en Manelic vivia envoltat d'animals.	☐	☐
e) En Manelic, al final de l'obra, mata en Sebastià i l'assimila a un llop.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en present per formes de passat. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Grans experts, com el primatòleg i especialista en conducta animal Frans de Waal, distingeixen diferents tipus de zoològics, però no tenen cap dubte sobre la utilitat dels considerats “bons”. “Els que no compleixen els estàndards perquè són petits, tenen massa interacció amb el públic o fan poc esforç pedagògic s’han de tancar. [...] Apropen la naturalesa als nens i els eduquen sobre els animals exòtics molt millor que qualsevol vídeo.” Però des de la perspectiva animalista continua sent insuficient.»

- 2.2. En el text es plantegen tant avantatges com desavantatges en relació amb l'existència dels zoològics. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, proposant arguments a favor i en contra de conservar-los, i indicant també per quina opció us decantaríeu. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Però des de la perspectiva animalista continua sent insuficient.

- ☐ complement agent
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ atribut
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.2. A fora continuava bufant el fogony, un vent tebi procedent de les terres baixes de darrere les muntanyes de migdia, que d'uns dies ençà li duia les primeres flaires de primavera.

- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.3. Se sentien de tant en tant breus espetecs cap a la banda del Porxo, pedres petites que s'esllavissaven des dels relleixos de la penya.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.4. L'aportació científica i pedagògica del projecte és, de moment, l'única manera de mesurar-ne la conveniència.

- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte indirecte

3.1.5. I es balancegen de tant en tant sobre si mateixes, cosa que els experts denominen *estereotípies*, una mena de tics provocats per la vida en captivitat.

- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom
- ☐ complement agent

- 3.2.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Ara WhatsApp ha esdevingut el _____ de comunicació més usat. Cal fomentar actituds respectuoses envers el _____ natural. (*medi / mitjà*)
  - b)** Que veus _____? No, amb el llum apagat no hi veig _____. (*gens / res*)
  - c)** Després de vagarejar pels carrers va demanar _____ en una dispesa del barri vell. Quan anava a sortir del banc uns atracadors el van prendre com a _____. (*ostatge / hostatge*)
  - d)** Va _____ de l'escala i quan va veure els estralls que ell mateix havia provocat va _____ el cap, ben avergonyit. (*baixar / abaixar*)
  - e)** Estava distret i va tenir un _____ mentre parlava. Per a estudiar aquest fenomen cal observar-lo durant un _____ de temps prou llarg. (*lapse / lapsus*)
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]
- a)** Jo ara _____ (*conèixer*) tots els habitants del meu poble.
  - b)** Eh, vosaltres! _____ (*complaure*) els convidats, si us plau.
  - c)** Cal que nosaltres _____ (*concloure*) la reunió d'una vegada. Quina pèrdua de temps!
  - d)** En Joan vol que jo li _____ aquest llibre tan valuós (*donar*).
  - e)** A veure! Vols que la Maria _____ (*fer*) aquesta feina o no?
- 3.4.** Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sonor [z]. [0,5 punts]
- És ben trista l'actitud displicent i intolerant que, en aquesta zona, mostren molts tècnics que són els responsables de millorar el trànsit de les calçades.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Després de la caiguda, tots els músculs li van quedar _____. (*dolor*)
  - b)** Aquesta tauleta està tota ratllada. L'hauries de portar a _____. (*vernís*)
  - c)** Va ser impossible agafar el peix amb les mans. Era molt _____. (*esmunyir*)
  - d)** Va agafar tant de fred a l'excursió que, en tornar, es va haver d' _____. (*llit*)
  - e)** Les mans li tremolaven quan va obrir el sobre que li havien enviat de l'empresa: hi havia la carta d' _____. (*comiat*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans